روزنامه شرق

شنبه ۳ خرداد ۱۴۰۴
۲۶ ذی‌القعده ۱۴۴۶
۲۴ می ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۱۱۷
۳۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

بیانیه هنرمندان درپی گذشت فرزندان مهرجویی از اعدام قاتلان والدینشان

حمایت از تصمیم فرزندان مهرجویی

۱۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: «شرق» از ضررهای مالی کسب‌وکارها و موج بی‌کاری به دلیل برنامه قطعی برق گزارش می‌دهد • استقلال و صنعت نفت؛ فرصتی برای التیام یک فصل تلخ

فعالان صنعت برق در گفت‌وگو با «شرق» از فرایند پیچیده مجوزها و استعلامات اداری برای احداث نیروگاه‌های انرژی تجدیدپذیر می‌گویند

برق خورشیدی گرفتار بوروکراسی

گزارش تیتر یک را در صفحه ۴ بخوانید

معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری می‌گوید نگران واگذاری سهام استارتاپ‌ها نیست

تا ریزشی نباشد رویشی هم نیست

این گفت‌وگو را در صفحه ۵ بخوانید

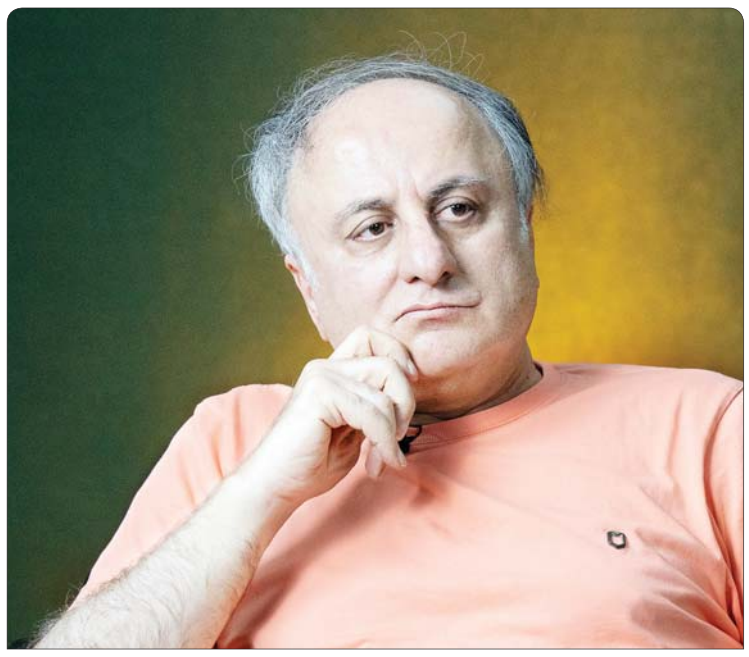

گفت‌وگو با محمدعلی سجادی، کارگردان، نقاش و نویسنده

سینمای ایران روی زمین و زیرزمین سرگردان است

این گفت‌وگو را در صفحه ۶ بخوانید. عکس‌ها: سهند تاکی، شرق

سرمقاله

ترامپ و پادشاهی‌های نفتی خلیج فارس

اردوان امیراصلانی

دونالد ترامپ در نخستین سفر خود به خاورمیانه با حرکتی قاطع بسیاری از ناظران را غافلگیر کرد. فراتر از منافع اقتصادی قابل توجهی که انتظار می‌رفت، او خطوط کلی سیاست جدید خود در این منطقه ناآرام را ترسیم کرد. با انتخاب کشورهای پادشاهی نفت‌خیز خلیج فارس به عنوان مقصد اولین سفر رسمی خود، چهل وهفتمین رئیس‌جمهور ایالات متحده تلاش کرد این کشورها را بار دیگر به مدار با واشنگتن بازگرداند. این کشورها که به واقع‌گرایی سیاسی گرایش دارند، در سال‌های اخیر سیاست خارجی «عدم تعهد» را در پیش گرفته و روابط نزدیکی با روسیه و چین به عنوان شرکای اصلی تجاری برقرار کرده‌اند.

این ریسک در حال به نتیجه رسیدن است، چنانچه پادشاهی‌های نفت‌خیز منطقه وعده سرمایه‌گذاری‌های کلان در ایالات متحده طی ۱۰ سال آینده را داده‌اند. توافق‌نامه‌های سرمایه‌گذاری با عربستان سعودی ۶۰۰ میلیارد دلار، قطر ۵۰۰ میلیارد دلار و امارات متحده ۱/۴ تریلیون دلار عمدتا شامل حوزه‌های صنایع دفاعی و توسعه فناوری و هوش مصنوعی می‌شود. شرکت‌های آمریکایی نیز موفق به امضای قراردادهای مهمی شده‌اند، از جمله بوئینگ که با مشکلات مالی جدی مواجه بود و بیش از هر زمان دیگری به این قراردادها نیاز داشت. امارات متحده عربی سفارش خرید ۲۸ هواپیما را ثبت کرد و شرکت قطرایرویز قراردادی چشمگیر به ارزش ۲۰۰ میلیارد دلار با این سازنده آمریکایی امضا کرد. در عین حال، پادشاهی‌های خلیج فارس منافع خود را نیز از نظر دور نمی‌دارند. عربستان سعودی در ازای این همکاری‌ها به دنبال کسب رضایت واشنگتن برای توسعه صنعت هسته‌ای غیرنظامی خود و امارات نیز امیدوار به همکاری در زمینه انرژی و به ویژه فناوری است، چراکه ابوظبی در پی تبدیل‌شدن به پیشتاز حوزه هوش مصنوعی است.

ادامه در صفحه ۱۱

برگزیده‌ها

گزارش «شرق» از دور پنجم مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا در رم:

نه عقب‌نشینی، نه توافق

وزیر خارجه عمان: امیدواریم در روزهای آینده مسائل باقی‌مانده را روشن کنیم

۲

واکاوی چرایی حفظ حق غنی‌سازی برای ایران در گفت‌وگوی «شرق» با ساسان کریمی

دفاع از یک حق در برابر استانداردهای دوگانه

۳

«شرق» ازهزینه‌های کلان پروتزها برای افراد دارای معلولیت گزارش می‌دهد

خانه‌نشینی معلولان با گرانی پروتزها

۸

نگاه

نیاموخته‌های خردادی

علی ربیعی

۱۲

یادداشت

سیاست و نقد در عرصه عمومی

مهرداد احمدی‌شیخانی

در این سال‌ها و به‌خصوص در این دو دهه، بارها شده که برای نوشتن یادداشت‌هایم به موضوع آنچه در سیاست‌ورزی سنتی بر آن «نصیحت‌الملوک» نام نهاده‌اند، اشاره کرده‌ام که آخرین آن، یادداشت حدود یک ماه پیشم با عنوان «پیش به سوی دولت تک‌نفره» بود. در یادداشت امروز، همین معنا را به‌عنوان موضوع انتخاب کرده‌ام و درباره آن می‌نویسم؛ اینکه نصیحت‌الملوک چیست و چرا دیگر کاربردی ندارد. شاید مهم‌ترین مرجعی که می‌توان به آن رجوع کرد، کتاب نصیحت‌الملوک از «امام‌محمد غزالی» درباره اصول پادشاهی و کشورداری، چگونگی آموزش و پرورش شاهزادگان و اخلاق اسلامی باشد که در سال ۵۰۳ هجری قمری به زبان فارسی نوشته شده و احتمالا بتوان آن را مشهورترین کتاب در این حوزه دانست. غیر از آن می‌توان به «رساله نصیحت‌الملوک» مصلح‌الدین سعدی شیرازی هم اشاره کرد؛ رساله‌ای که در همان ابتدای آن، سعدی هدف از نوشتنش را این‌گونه شرح می‌دهد که «بعد از ثنای خداوند عالم و ذکر بهترین فرزند آدم صلی‌الله‌علیه‌وسلم در نصیحت ارباب مملکت» می‌گوید: «پادشاهانی که مشفق درویش‌اند، نگهبان ملک و دولت خویش‌اند به حکم آنکه عدل و احسان و انصاف خداوندان مملکت موجب امن و استقامت رعیت است و عمارت و زراعت بیش اتفاق افتد». و کل ماجرا همین نصیحت است. اما چرا؟ شاید دلیلش را باید در مفهوم کهن سیاست جست؛ آنجا که در اعصار گذشته، سیاست و سیاست‌کردن یعنی تنبیه‌کردن. چنان‌که «ناظم الاطباء» در معنی آن می‌گوید: «سیاست‌کردن یعنی حکومت‌کردن، داوری‌نمودن، داوری‌کردن، عقوبت‌کردن به‌طور رسوایی و افتضاح» و «امام فخر رازی» در «حدیقت الانور» آورده است که «پادشاه باید که مخالطت و مجالست با اهل علم و فضل کند، زیراکه پیدا کردیم که کار پادشاه سیاست‌کردن ظاهر است و کار عالم سیاست‌کردن باطن است» و در توضیح بیشتر، نظامی می‌گوید «سیاست کند چون شود کینه‌ور/ ببخشاید آنگه که یابد ظفر». یا آنجا که سعدی در «باب هفتم بوستان در عالم تربیت» می‌گوید «رئیسی که دشمن سیاست نکرد/ هم از دستِ دشمن ریاست نکرد» و این همه معنای سیاست در جهان قدیم است و واضح‌ترینش همان که ناظم‌الاطباء گفته «عقوبت‌کردن به‌طور رسوایی و افتضاح»؛ یعنی ملک چنان تنبیه کند که عقوبت‌شونده رسوا شود. خب وقتی چنین است، حتی نصیحت‌کردن کسی که دستی گشاده بر عقوبت‌کردن دیگران دارد، دل شیر می‌خواهد؛ چراکه سیاست، کاری مختص به صاحبان قدرت و در اندرون کاخ بوده و حالا یکی به چه تمهیدی راهش به سرای قدرت رسیده و غم مردم داشته، اگر هم می‌خواسته برای صلاح مردم چیزی بگوید، باید زبانی نرم و لین انتخاب می‌کرده تا صاحب قدرت نرنجد و دست به عقوبتش بلند نکند و هرچه بود سیاست همین بود و در اختیار صاحبان قدرت.

اما داستان به اینجا ختم نشد؛ جنگ‌های ایران و روس، سرآغازی شد برای آنکه جامعه ایرانی با دنیایی جدید آشنا شوند و به مرور و پس از شکست از روسیه و تا آغاز سلطنت ناصرالدین‌شاه، آرام‌آرام این آشنایی وارد جامعه اشراف شد؛ اینکه جهان، طور دیگری هم هست. تا پیش از آن، جهان ما همان بود که با وجود گذشت چندین قرن می‌شد در کتاب «تاریخ بیهقی» آن را دید.

ادامه در صفحه ۱۱

چرا زانوی غم بغل گرفته‌اید

علی وکیلی

این روزها همه مسئولان؛ از رئیس‌جمهور تا وزرا و مسئولان، دیگر به جای اندیشه درباره پیداکردن راه‌حل‌های زمان‌مند، همگی زانوی غم بغل گرفته‌اند که چه کنیم؟ چگونه خاموشی‌ها را مدیریت کنیم و کدام صنعت را بخوابانیم یا چه مدت کل کشور را تعطیل کنیم. دوستان نمی‌دانند اوضاع کشور چندان روبه‌راه نیست. این‌گونه اداره کشور راه به جایی نمی‌برد. وضعیت منابع آب نیز از انرژی بهتر نیست؛ درحالی‌که منابع زیرزمینی آب در حال هدررفت و زمین‌ها در حال فرونشست است. وزارت نیرو آب حاصل از تصفیه فاضلاب را به مصارف جدید می‌فروشد. در زمینه انرژی نیز این‌گونه است، درحالی‌که هنوز می‌توان با راه‌حل‌های کوتاه‌مدت مشکلات را تا حد مقبولی کاست. در زیر به تعدادی از این راه‌حل‌ها اشاره مختصر می‌کنم.

۱- مسئله درآوردن تولیدِ نیروگاه‌هایی از حبس است که به علت نداشتن خطوط انتقال یا پست به طور کامل و با ظرفیت بالا تولید نمی‌کنند.

۲- با کمی تأمل و با برنامه‌ریزی و نصب تجهیزات اندک و نرم‌افزارهای لازم می‌توان شبکه را مدیریت و کمی صرفه‌جویی کرد.

۳- کنارگذاشتن تعصب و دعوت از شرکت‌های بین‌المللی M&O (راهبری و تعمیرات) که فورا با تجهیزات به ایران بیایند و قسمتی از کار تعمیرات اساسی اصلی را باید به آنان سپرد. اگر تعصب و حرف «خودمان بلدیم» را به خورد مردم ندهیم، با این کار حداقل در کوتاه‌مدت (کمتر از یک سال) می‌توان تا ۱۰ درصد ظرفیت نیروگاه‌های قدیمی یا حتی عمر متوسط را افزایش داد.

۴- ضمن احترام به شرکت‌های تولیدکننده تجهیزات داخلی و زحمات آنان، فقط در حد ظرفیت‌شان روی حرف‌شان حساب باز کنید و عنان انرژی کشور را به دست شعارهایی که دمار از روزگار کشور درآورده‌اند، نسپارید. خیلی از شرکت‌های بین‌المللی و با فناوری‌های فوق‌العاده حاضرند تجهیزات فوق را به ایران بفروشند، اگر بخواهید.

۵- انحصار دولت را از تجارت انرژی بردارید، بگذارید بخش خصوصی نفس بکشد، باور کنید خودشان بهتر از شما و با قیمت تمام‌شده بسیار کمتر این سیستم را اداره خواهند کرد.

برادر گرامی حاج آقا محمد عطریانفر

درگذشت مادر بزرگوارتان را به جناب‌عالی و خانواده معزز تسلیت گفته از خدای بزرگ برای آن مرحومه علو درجات و برای بازماندگانش صبر و سلامتی مسئلت داریم.

احمد خرم، سیدمرتضی مبلغ، عباس نصر، سید مظفر شجاعی، مصطفی ایزدی
سیدمحمود حسینی، سید حسن رسولی، محمدمهدی صمدی، اشرف بروجردی
محمود دردکشان، سیاوش قهوه‌چیان، جعفر رحمان زاده، محمدتقی شریعتی
محمد زائری امیرانی، نوید صلواتی، حسن جعفری، جعفر ربانی، ناصر زرگر
کمیل صرامی، حسین روحانی صدر، محمد سعیدنژاد، علیرضا نیلفروش زاده
احمدعلی فردوسی، مصطفی نصر، سعید صدوقی، عباس رضایی، علیرضا فیروز
محمدهاشم مهیمنی و مسعود ذهبیون